

SÈRIE 1

La prova consta de 5 exercicis. Els exercicis 1 (Traducció) i 2 (Sintaxi) són comuns a les dues opcions. En canvi, per als exercicis 3 (Morfologia), 4 (Etimologia i lèxic) i 5 (Cultura), cal triar una de les dues opcions A o B (la mateixa per a tots tres).

1. Exercici de traducció

[3 punts]

Plutarc, *Vida d'Alcibíades*, 1,1-2: Alcibíades va estar sota la tutoria de dos homes importants parents seus i va treure profit de la protecció de Sòcrates.

τοῦ δὲ Ἀλκιβιάδου Περικλῆς καὶ Ἀρίφρων οἱ Ξανθίππου, προσήκοντες κατὰ γένος, ἐπετρόπευον. λέγεται δ'οὐ κακῶς ὅτι τῆς Σωκράτους πρὸς αὐτὸν εὐνοίας καὶ φιλανθρωπίας οὐ μικρὰ ἀπέλαυεν.

ὁ Ἀλκιβιάδης, -ου: Alcibíades

ὁ Περικλῆς, -έους: Pèicles

ὁ Ἀρίφρων, -ονος: Arifró

ὁ Ξάνθιππος, -ου: Xantip

ὁ Σωκράτης, -ους: Sòcrates

μικρὰ (amb valor adverbial)= poc

Traducció:

Eren tutors d'Alcibíades Pericles i Arifró, els fills de Xantip, parents de sang. Es diu, i no erròniament, que va aprofitar-se no poc del favor i benevolència de Sòcrates vers ell.

2. Exercici de sintaxi	[2 punts]
a) Digueu quantes oracions hi ha al text i quin és el verb de cadascuna.	
Hi ha tres oracions, amb el verbs ἐπετρόπευον, λέγεται i ἀπέλαυν	
b) Digueu de quin tipus és l'oració que introdueix ὅτι i quina funció fa.	
Oració subordinada substantiva amb funció de Subjecte de λέγεται	
c) Copieu els sintagmes preposicionals del text i digueu quina funció fan.	
κατὰ γένος: CC de procedència / causa πρὸς αὐτὸν: CC de direcció	

Opció A

3. Exercici de morfologia

[1 punt]

Totes les paraules de la llista següent són formes verbals en aorist d'indicatiu, llevat de dues. Subratlleu-les.

εἶδον	ἔπεισαν
ἐγένετο	<u>ἀφικνοῦνται</u>
ἐποίησατο	ἐγένοντο
ἔτριψε	<u>εἶχον</u>
ἔλαβον	ἐδίωξαν

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Escriu dos mots en català o en castellà que siguin derivats dels mots grecs següents:

Ex. ἡ γυνή: ginecologia, gineceu

θερμός > **termòmetre, tèrmic**ὁ οἶκος > **economia, ecologia**μισέω > **misogínia, misàntrop**τὸ φῶς > **fotografia, fotòmetre**ἡ κεφαλή > **encèfal, cefalea**

5. Exercici de cultura [2 punts]

Al text que heu traduït s'esmenten els noms de tres personatges importants de la història de Grècia (Alcibiàdes, Pèricles i Sòcrates). Redacteu un comentari en què desenvolueu les qüestions que se us proposen a continuació (200 paraules):

- Qui era cadascun. En quina ciutat i quina època van desenvolupar les seves carreres.
- Sistema polític pel qual es regia. Breu descripció.
- Conflicte històric que van viure tots tres: bàndols enfrontats, batalles més importants i desenllaç.

Tots tres personatges coincideixen a Atenes, al s.V aC. Pèricles fou un polític que va governar com a *strategos* la ciutat durant trenta anys que es consideren el moment més esplendorós de la història d'Atenes. La polis d'Atenes es regia per un sistema democràtic que ell mateix va consolidar. Les institucions més importants d'aquesta constitució eren l'assemblea popular (*ekklesia*), a la qual podien assistir tots els ciutadans -homes majors d'edat, fills de mare i pare atenesos-; el consell (*boulé*), format per cinc-cents membres de l'assemblea, amb funció legislativa i executiva; els magistrats com els arconts, estrategues i pritanis; i els tribunals, l'Areòpag, per a delictes de sang, i la Heliea, el tribunal popular.

En aquesta ciutat i en aquest context polític va viure també Sòcrates, el filòsof més important d'Atenes, mestre de Plató i també d'Alcibiàdes. Tots tres van viure les Guerres del Peloponès, que van enfrontar Atenes i Esparta, per l'hegemonia de Grècia. Pèricles en va ser un protagonista actiu, igual que Alcibiàdes, només que el primer va ser general al principi de la guerra mentre que Alcibiàdes va ser-ho la final, quan va dirigir la flota atenesa a la l'expedició de Sicília que va acabar amb la seva derrota i fugida a Esparta per salvar-se de les acusacions de traïció formulades contra ell a Atenes. Feia anys que Pèricles havia mort quan es van produir aquests fets que van significar la derrota dels Atenesos a la guerra. Una de les conseqüències en va ser la mort de Sòcrates, condemnat pels atenesos a prendre la cicuta després d'haver estat declarat culpable de corrompre els joves.

Opció B

3. Exercici de morfologia

[1 punt]

Escriuiu cada una de les formes següents del verb ἔχω al costat de l'anàlisi morfològica que li correspongui:

ἔχειν, ἔσχον, ἔχων, εἶχον, σχών

a) Nominatiu singular masculí, participi d'aorist, veu activa.	σχών
b) 1ª persona del singular o tercera persona del plural, aorist d'indicatiu, veu activa.	ἔσχον
c) Infinitiu present, veu activa.	ἔχειν
d) 1ª persona del singular o tercera persona del plural, imperfect, veu activa.	εἶχον
e) Nominatiu singular masculí, participi de present, veu activa.	ἔχων

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Amb quin mot grec estan relacionats els següents mots en català? Quan l'hàgiu identificat, esmenteu un altre derivat en català o castellà:

Ex. gineceu	ἡ γυνή	ginecologia
hipermercat	ὑπέρ	hipertensió
mesolític	μέσος / λίθος	mesosfera / litografia
eutanàsia	εὖ / θάνατος	eufemisme / tanatori
hidrògen	ὑδωρ / γένος	hidrofòbia / gènesi
acèfal	κεφαλή	cefalea

5. Exercici de cultura

[2 punts]

Marqueu a la casella corresponent si les següents afirmacions són vertaderes o falses (si marqueu "vertader" cal que siguin certs TOTS els aspectes esmentats a cadascuna).		
	vertader	fals
Antígona i Ismene eren germanes, filles d'Èdip i Jocasta i, per tant, princeses de Tebes.	X	
El Partenó, del qual avui encara podem veure les restes, era un temple dedicat a la deessa Atena, protectora de la ciutat d'Atenes; el seu nom (παρθενος) era un epítet de la deessa i indica que era verge.	X	
La <i>Ilíada</i> i l' <i>Odissea</i> són els màxims exponents del gènere èpic grec. En ambdós poemes, el poeta invoca, en els primers versos, un ésser diví per tal que narri les gestes dels herois.	X	
Sòcrates, tot i ser un personatge de la comèdia d'Aristòfanes <i>Els núvols</i> , fou un personatge real, mestre de Plató i Xenofont.	X	
Orestes, fill d'Odisseu i Penèlope, va a la recerca del seu pare, per venjar la mort de la seva mare.		X

SÈRIE 5

La prova consta de 5 exercicis. Els exercicis 1 (Traducció) i 2 (Sintaxi) són comuns a les dues opcions. En canvi, per als exercicis 3 (Morfologia), 4 (Etimologia i lèxic) i 5 (Cultura), cal triar una de les dues opcions A o B (la mateixa per a tots tres).

1. Exercici de traducció

[3 punts]

Apol·lodor, *Biblioteca mitològica* III 178: Atena i Posidó ofereixen regals per aconseguir el domini de l'Àtica.

ἤκεν οὖν πρῶτος Ποσειδῶν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, καὶ πλήξας τῆ τριαίνῃ κατὰ τὴν ἀκρόπολιν ἀπέφηνε θάλασσαν. μετὰ δὲ τοῦτον ἤκεν Ἀθηνᾶ καὶ ἐφύτευσεν ἐλαίαν, ἣ νῦν ἐν τῷ Πανδροσείῳ δαίκνυται.

πλήξας, de πλήσσω

ἀπέφηνε, aorist de ἀποφαίνω

ὁ Πανδρόσειος, -ου = Pandrosi (temple de Pàndrosos)

δαίκνυται 3a. pers. sg., veu mitjana, de δαίκνυμι (=mostrar-se)

Va arribar el primer a l'Àtica Posidó i, havent colpejat amb el trident sobre l'acròpolis va fer sortir el mar. Després d'això va arribar Atena i va plantar una olivera, la qual ara es visible en el Pandrosi.

Opció A**3. Exercici de morfologia****[1 punt]**

Només dues paraules de la llista següent estan en imperfet. Subratlleu-les.

ἐγένοντο	ἔπεισαν
ἔλαβον	ἀφικνοῦνται
ἐποίησατο	ἐδίωξαν
<u>ἔτριβον</u>	<u>ἔβλεπε</u>
ἐγένετο	εἶδον

4. Exercici d'etimologia i lèxic**[2 punts]**

Escriuiu dos mots en català o en castellà que siguin derivats dels mots grecs següents:

Ex. ἡ γυνή: ginecologia, gineceu

ὑπέρ	hipertens, hipèrbole
αὐτός	automàtic, autonomia
κρύπτω	críptic, criptograma
τὸ ἔργον	ergonòmic, energia
δέκα	decàstil, decàleg

5. Exercici de cultura [2 punts]

Marqueu a la casella corresponent si les següents afirmacions són vertaderes o falses (si marqueu "vertader" cal que siguin certs TOTS els aspectes esmentats a cadascuna).

	vertader	fals
Èdip, fill de Lai i Jocasta, va heretar el tron de Tebes del seu pare, però, com que no va tenir fills, esclatà una guerra a Tebes per la successió.		X
Patrocle, el millor amic d'Aquil·les, morí a mans d'Hèctor, i el seu cadàver fou arrossegat per les muralles de Troia. Aquil·les, molt enutjat, es negà a seguir lluitant.		X
La deessa Hera, esposa de Zeus, juntament amb les deesses Atena i Afrodita, van sotmetre's al judici de Paris, a qui li van demanar que triés la més bella.	X	
Odisseu, quan finalment arriba a Ítaca, és rebut amb tots els honors per la seva esposa Penèlope, el seu fill Telèmac i la seva mare Anticlea.		X
La batalla de Marató fou el primer intent persa de sotmetre Grècia. Els grecs es van defensar valerosament i van aconseguir rebutjar l'atac.	X	

Opció B**3. Exercici de morfologia****[1 punt]**

Totes les paraules de la llista següent són infinitius, llevat de dues. Subratlleu-les.

<u>κόραι</u>	τιμᾶν
βαίνειν	ἀφίκεσθαι
νικῆσαι	<u>βοαί</u>
τρίψαι	βλέπειν
παύεσθαι	πίνειν

4. Exercici d'etimologia i lèxic**[2 punts]**

Digueu un mot grec amb el qual estiguin relacionats els següents mots en català. Quan l'hàgiu identificat, esmenteu un altre derivat en català del mateix mot:

Ex. gineceu	ἡ γυνή	ginecologia
hiporòtam	ὁ ἵππος	Hípica
música	ἡ μοῦσα	Museu
bicèfal	ἡ κεφαλή	Cefalea
lògica	ὁ λόγος	Filologia
pneumàtic	τὸ πνεῦμα	Pneumònia

5. Exercici de cultura

[2 punts]

Aquesta és una imatge que mostra Odisseu sortint de la cova de Polifem. A partir del que s'hi representa, feu una redacció de 150-200 paraules sobre aquest episodi, que necessàriament inclogui els següents temes, entre d'altres:

- On és explicat aquest episodi?
- Quin altre nom rep Polifem? Quina mena d'ésser és?
- Com va a parar Odisseu a la cova de Polifem? Què hi succeix?

Aquest episodi és relatat a l'*Odissea* i és una de les peripècies més famoses de d'Ulisses, que arriba a la cova de Polifem després d'haver perdut totes les naus de la seva flota, excepte la seva.

Ulisses i els seus companys arriben a una illa i descobreixen unes petjades enormes que segueixen fins a l'entrada d'una cova. Un cop dins, veuen que hi ha formatge i llet, i decideixen quedar-s'hi. Però quan arriba el seu habitant amb un ramat d'ovelles, s'adonen que és un ciclop, un dels monstres amb un sol ull al front, fill de Posidó, que tanca la cova.

Odisseu li explica que són guerrers grecs, però Polifem, no fent cas de les lleis d'hospitalitat, tanca l'entrada de la cova amb una pedra enorme i es menja dos dels seus companys. Odisseu, per comptes d'enfrontar-se amb ell, decideix fer servir l'astúcia i li ofereix el vi que portaven com a present. El ciclop, gens avesat a aquesta beguda, s'adorm després del seu banquet antropòfag, moment que l'heroi aprofita per clavar-li una estaca al seu únic ull i deixar-lo cec. Polifem, ignorant que no hi veu perquè és cec, retira la roca de l'entrada perquè entri la llum. Llavors, Odisseu i els seus companys surten de la cova amagats sota les ovelles, de manera que el ciclop no els pot agafar, tret d'un, que corre la mateixa sort que els seus dos companys morts.

Un cop fora, el ciclop demana ajut als seus germans, però com que Odisseu li havia dit que el seu nom era Ningú, els altres monstres no li fan cas quan senten "Ningú m'ha deixat cec". Quan Odisseu i els seus homes ja són a la nau, Polifem llença una gran pedra al mar que els fa trontollar, però aconsegueixen marxar de l'illa. Tanmateix, no podran defugir l'ira de Posidó que els posarà tota mena d'entrebancs per venjar el seu fill.